

P7_TA-PROV(2009)0022

Az emberi jogi aktivisták ellen Oroszországban elkövetett gyilkosságok

Az Európai Parlament 2009. szeptember 17-i állásfoglalása az emberi jogi aktivisták ellen Oroszországban elkövetett gyilkosságokról

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Oroszországról szóló korábbi állásfoglalásaira, különösen az Anna Politkovszkaja orosz újságíró meggyilkolásáról szóló, 2006. október 25-i¹, valamint az emberi jogi jogvédők elleni oroszországi támadásokról és az Anna Politkovszkaja meggyilkolása ügyében folyó perrel² szóló, 2008. december 18-i² állásfoglalására,
 - tekintettel a Zarema Szadulajeva csecsen emberi jogi jogvédő és a férje, Alik Dzsabrajlov meggyilkolásáról a Tanács elnöksége által az Európai Unió nevében tett, 2009. augusztus 12-i nyilatkozatra,
 - tekintettel az Európai Unió és az Orosz Föderáció közötti partnerségi és együttműködési megállapodásra, amely 1997-ben lépett hatályba, és amelyet meghosszabbítottak, amíg nem lép a helyébe új megállapodás,
 - tekintettel a folyamatban lévő tárgyalásokra egy új, az EU-Oroszország kapcsolatok új, átfogó keretéről rendelkező megállapodásról,
 - tekintettel az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezményre, az emberi jogi jogvédőkről szóló ENSZ nyilatkozatra, valamint az egyéneknek, csoportoknak és társadalmi szervezeteknek az egyetemesen elismert emberi jogok és alapvető szabadságok előmozdítására és védelmére vonatkozó jogáról és felelősségéről szóló ENSZ nyilatkozatra;
 - tekintettel eljárási szabályzata 122. cikkének (5) bekezdésére,
- A. mivel az Európa Tanács és az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) tagjaként Oroszország elkötelezte magát az emberi jogok, alapvető szabadságok és a jogállamiság védelmére és előmozdítására;
- B. mivel az EU és Oroszország közötti fokozott együttműködés és jószomszédi kapcsolatok kulcsfontosságúak Európa egészének stabilitása, biztonsága és jóléte szempontjából,
- C. mivel Európa a demokrácia, az emberi jogok és a jogállamiság értékein alapuló stratégiai partnerségre törekszik Oroszországgal,
- D. mivel riasztó mértékben romlik az emberi jogi jogvédők helyzete, különösen az észak-kaukázusi térségben,
- E. mivel az emberi jogi szervezetek - mint például a Memorial és a Demos - munkája alapvető fontosságú a stabil és szabad társadalom kialakításához; mivel az orosz

¹ HL C 313. E, 2006.12.20., 271. o.

² HL C 58. E, 2009.3.12., 180. o.

kormánynak ezért büszkének kellene lennie az ilyen intézetek által betöltött fontos szerepre,

- F. mivel Sztanyiszlav Markelov emberi jogi ügyvédet - aki a meggyilkolt újságírónőt, Anna Politkovszkáját is képviselte - 2009. január 20-án meggyilkolták Anasztazia Barburova újságíróval együtt, aki úgy halt meg, hogy védeni próbálta Markelovot,
- G. mivel 2009. július 10-én megtalálták Andrej Kulagin emberi jogi aktivista holttestét egy petrozavodszki kőbányában, két hónappal az eltűnése után,
- H. mivel Natalija Jesztemirovát, a Memorial intézet csecsenföldi vezetőjét 2009. július 15-én, Groznijban elrabolták, majd holtan találták meg a szomszédos Ingusföldön; mivel az Európai Parlament 2009. július 16-i ülésén egyperces csenddel emlékezett meg Natalija Jesztemirováról; mivel e gyilkosság után a Memorial csecsenföldi munkáját felfüggesztették,
- I. mivel 2009. szeptemberében, Moszkvában rágalalmazási per kezdődik az Oleg Orlov, a Memorial Emberi Jogi Központ vezetője ellen Ramzan Kadirov csecsen elnök által, rágalmazás tárgyában benyújtott panasz alapján, miután Orlov a Memorial honlapján, 2009. július 15-én közzé tett nyilatkozatában azzal vádolta meg Kadirov elnököt, hogy köze van Natalija Jesztemirova meggyilkolásához,
- J. mivel 2009. augusztus 10-én a „Mentsük meg ezt a generációt” nevű humanitárius szervezetnek dolgozó csecsen civil társadalmi aktivistákat - Zarema Szadulajevát és férjét, Alik Dzsabrailovot - elrabolták grozniji irodájukból, és másnap holtan találtak rájuk,
- K. mivel 2008. december 4-én a Memorial Kutató- és Információs Központ szentpétervári irodáiban az orosz főügyész hivatalának maszkos emberei razziáztak, és elvitték a sztálini elnyomás több ezer áldozatát felölelő teljes adatbázist tartalmazó merevlemezeket és CD-ket; mivel az adatbázist egy bírósági végzést követően visszaadták a Memorialnak,
- L. mivel 2009. szeptember 3-án a lakóépületeket, ahol a Memorial Emberi Jogi Központ elnökének, Oleg Orlovnak és munkatársának, Alekszander Cserkasszovnak otthona van, magukat adóhatósági tisztviselőknek kiadó kormányzati nyomozók vizsgálták át,
- M. mivel 2009. szeptember 3-án, két hónappal azután, hogy elrendelte az idén februárban felmentett három gyanúsított perújrafelvételét, az oroszországi Legfelső Bíróság új vizsgálatot rendelt el Anna Politkovszkaja 2006-os meggyilkolásával kapcsolatban,
- N. mivel orosz állampolgárok számos panaszt nyújtottak be a strasbourgi Európai Emberi Jogi Bíróságnak;
 - 1. fenntartás nélkül elítéli, és erősen helyteleníti az emberi jogi jogvédőket, ügyvédeket és újságírókat Oroszországban érő zaklatást és az életük elleni támadásokat;
 - 2. sürgeti az orosz hatóságokat, hogy minden tőlük telhetőt tegyenek meg az emberi jogi jogvédők védelmének biztosítására, amint azt az egyéneknek, csoportoknak és társadalmi szervezeteknek az egyetemesen elismert emberi jogok és alapvető szabadságok előmozdítására és védelmére vonatkozó jogáról és felelősségéről szóló

ENSZ nyilatkozat megerősíti; felhívja különösen az illetékes hatóságokat, hogy teremtsenek olyan körülményeket, amelyek lehetővé teszik a Memorial és más emberi jogi szervezetek tevékenységének újraindítását Csecsenföldön, biztonságos környezetben; üdvözli a szentpétervári Memorial elkobzott archívumának visszaadását a 2008. december 4-i razziát követően;

3. felszólítja az orosz szövetségi hatóságokat, hogy gyorsan, alaposan és eredményesen vizsgálják ki a fent említett gyilkosságokat, és állítsák bíróság elé mind e brutális cselekményekért felelős személyeket, mind az azokban résztvevőket;
4. hangsúlyozza, hogy a csecsenföldi büntetlenség az egész észak-kaukázusi régió destabilizálásához vezet;
5. tudomásul veszi Dmitrij Medvegyev orosz elnöknek a Memorial emberi jogi szervezetnek küldött, júliusi táviratát, amelyben kötelezettséget vállalt Natalija Jesztemirova meggyilkolásának teljes körű kivizsgálására;
6. üdvözli Medvegyev elnöknek a nem kormányzati szervezetekre vonatkozó törvény módosítására irányuló kezdeményezését abból a célból, hogy könnyítsék az oroszországi NGO-kat érintő bizonyos korlátozásokat és bejegyzési nehézségeket, és jelentős javulásra számít;
7. üdvözli az orosz Legfelső Bíróság 2009. szeptember 3-i döntését az Anna Politkovszkaja meggyilkolásával kapcsolatos új nyomozás lefolytatásáról és arról, hogy az első per során felmentett három férfi elleni nyomozásokat egyetlen ügy keretében kezeljék a feltételezett gyilkossal, Ruszlan Mahmudovval és felbujtóival együtt; kéri, hogy a per mielőbb kezdődjön el, esküdtszéki eljárás keretében folytassák le, és a tárgyalás legyen nyilvános az újságírók és a média számára;
8. kéri az EU-Oroszország emberi jogi konzultációk felpörgetését, és sürgeti, hogy e konzultációs folyamat nyitva álljon tényleges input számára az Európai Parlament, az Állami Duma, az orosz igazságszolgáltatási szervek, valamint a civil társadalom és az emberi jogi szervezetek részéről; felhívja Oroszországot, hogy teljes mértékben tartsa tiszteletben az EBESZ és az Európa Tanács tagjaként rá háruló kötelezettségeket, beleértve a gyülekezési jog és a békés demonstrációkhoz való jog tiszteletben tartását is; hangsúlyozza, hogy álláspontja szerint az emberi jogok védelmének kiemelt kérdésként kell szerepelnie a következő EU-Oroszország csúcstalálkozó napirendjén, és integráns részévé kell válnia az új EU-Oroszország megállapodásnak;
9. felhívja az orosz hatóságokat, hogy teljesítsék az Európai Emberi Jogi Bíróság valamennyi ítéletét, és haladéktalanul ratifikálják az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény 14. kiegészítő jegyzőkönyvét ellenőrzési rendszerének reformjáról;
10. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok parlamentjeinek és kormányainak, az Orosz Föderáció kormányának és parlamentjének, az EBESZ-nek és az Európa Tanácsnak.